

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 664/2013-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Milana Ľalíka a sudcov Petra Brňáka a Marianny Mochnáčovej na neverejnom zasadnutí 6. novembra 2013 prerokoval podanie JUDr. Štefana Harabina, predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, č. k. KP 4/2012-69 z 18. septembra 2013 o predpojatosti sudcov Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. Ladislava Orosza, JUDr. Ľudmily Gajdošíkovej a JUDr. Jána Lubyho vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 413/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sudcovia Ústavného súdu Slovenskej republiky Ladislav Orosz, Ľudmila Gajdošíková a Ján Luby nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. IV. ÚS 413/2013.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 24. septembra 2013 doručené podanie JUDr. Štefana Harabina, predsedu Najvyššieho súdu

Slovenskej republiky (ďalej len „navrhovateľ“), č. k. KP 4/2012-69 z 9. septembra 2013, ktorým vzniesol námietku predpojatosti voči sudcom Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) JUDr. Ladislavovi Oroszovi, JUDr. Ľudmile Gajdošíkovej a JUDr. Jánovi Lubymu vo veci sťažnosti D. B. (ďalej len „sťažovateľ“) proti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vedenej ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 413/2013. Sťažovateľ v tomto konaní namieta porušenie v petite označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 M Cdo 16/2010 a jeho uznesením z 25. apríla 2012.

2. *Námietku predpojatosti proti sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi navrhovateľ v podstatnom odôvodnil tým, že «Na sudcu som podal 22. februára 2013 trestné oznámenie z dôvodu, že ako vylúčený sudca konal a rozhodoval v mojej disciplinárnej veci, vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky, hoci vedel, že je proti mojej osobe zaujatý. Jeho zaujatosť spočíva v našej vzájomnej nevraživosti, ktorej dôkazom je skutočnosť, že sudca Ladislav Orosz sa prostredníctvom médií opakovane negatívne vyjadril k mojej odbornosti a kvalifikovanosti, najmä v súvislosti s legitimitou zastavania funkcie predsedu Najvyššieho súdu (v rokoch 1998-2003). Možno uviesť napríklad správu vydanú S. (tlačová agentúra) 15. októbra 2000, kde Ladislav Orosz vtedy ako predseda Ústavnoprávneho výboru parlamentu uviedol, že „spôsob konania predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky Harabina je taký, že by bolo v záujme autority sudcovského stavu, aby ho vo funkcii nahradil niekto iný“. V ďalšej správe pre S. Ladislav Orosz uviedol okrem iného, že Štefana Harabina možno odvolať aj podľa platného právneho stavu a bude to aj v súlade s Ústavou Slovenskej republiky. Vzhľadom na tieto vyjadrenia Ladislava Orosza sa dalo tiež očakávať, že bude rovnako negatívne pristupovať k mojej osobe aj v tomto konaní. Opodstatnenosť týchto obáv odôvodňuje aj rozhodnutie samotného Ústavného súdu Slovenskej republiky č. I. ÚS 352/2010-6 z 20. októbra 2010, ktorým senát Ústavného súdu vylúčil sudcu Ladislava Orosza z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom pod č. IV. ÚS 345/09 vo vzťahu k mojej osobe ako účastníkovi iného konania pred Ústavným súdom, a to bezprostredne už pred prejednávaním mojej disciplinárnej veci. Sudca Ladislav Orosz bol vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie aj v ďalšom konaní*

vedenom pod sp. zn. I. ÚS 287/2013, týkajúcej sa sťažnosti JUDr. P. P. vedenej proti Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky...

Objektívnosť sudcu Ladislava Orosza v ostatnom čase je spochybnená aj v dôsledku ním samým vymysleného nátlaku na jeho osobu (prostredníctvom manželky), v súvislosti s konaním o ústavnosti Špeciálneho súdu (voči zriadeniu ktorého sťažovateľ mal od začiatku námietky). Nepravdivosť nátlaku sa potvrdila právoplatným uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru, odboru kriminálnej polície v K., ČVS: ORP-97/4-OVK-KE-2011 zo 14. júna 2011, ktorým sa zastavilo trestné stíhanie vo veci narkotického útoku na manželku sudcu Orosza s tým, že po rozsiahlom dokazovaní bolo preukázané, že narkotický útok sa na jeho manželku nestal. Nemožno mať istotu o nestrannosti sudcu, ktorý mystifikuje verejnosť a prispôsobuje fakty svojmu záujmu...

Okrem všetkých týchto dôkazov poukazujem aj na obsah mojich mediálnych vystúpení na adresu sudcu JUDr. Ladislava Orosza, z ktorých jednoznačne vyplýva, že môj zverejňovaný postoj k jeho osobe vzbudzuje vážne pochybnosti o tom, že sudca JUDr. Orosz bude nestranne a nezaujato rozhodovať v danej veci...».

3. V súvislosti s námietkou predpojatosti vznesenej proti sudkyňi ústavného súdu Ľudmile Gajdošíkovej, sudcovi Ladislavovi Oroszovi a sudcovi Jánovi Lubyemu navrhovateľ vo svojom podaní uviedol:

„Na sudcov celého senátu, teda na JUDr. Ladislava Orosza, JUDr. Ľudmilu Gajdošíkovú a JUDr. Jána Lubyho som podal 23. augusta 2013 trestné oznámenie. Z jeho obsahu vyplýva, že IV. senát Ústavného súdu SR zložený z predsedu Jána Lubyho a sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Ladislava Orosza na verejnom zasadnutí 13. augusta 2013 rozhodol vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012 o sťažnosti obchodnej spoločnosti G., ktorou namietala porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. I MOBdo V 4/2010 z 25. augusta 2011“, nálezom tak, že vyslovil porušenie základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a namietané rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. Navrhovateľ ďalej argumentoval, že uvedeným postupom a rozhodnutím IV. senát

ústavného súdu ignoroval skutočnosť, že v porovnateľnej veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. III. ÚS 390/2010 ústavný súd vyslovil, že základné právo sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi porušené nebolo. Z uvedeného postupu sudcov IV. senátu ústavného súdu navrhovateľ odvodzuje arbitrárnosť rozhodnutia sp. zn. IV. ÚS 459/2012, ktoré považuje za „typicky účelové“, pričom „Účelovosť konania spočíva v tom, že v dôsledku nevraživého vzťahu k predsedovi Najvyššieho súdu SR Štefanovi Harabinovi, úmyselne vykonštruovali nedostatky v jeho práci s cieľom znevážiť ho ako predsedu súdu a zároveň sa mu tým revanšovať za kritiku, ktorú im ako sudcom Ústavného súdu SR v minulosti opakovane vecne adresoval...“.

4. Podľa navrhovateľa negatívny vzťah namietaných sudcov IV. senátu ústavného súdu k nemu ako k fyzickej osobe existuje aj vo vzťahu k nemu ako predsedovi najvyššieho súdu, teda k štatutárnemu orgánu sťažovateľa.

5. Na základe uvedeného navrhovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vylúčil sudcov ústavného súdu JUDr. Ladislava Orosza, JUDr. Ľudmilu Gajdošikovou a JUDr. Jána Lubyho pre ich predpojatosť z výkonu sudcovskej funkcie v konaní o sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 413/2013.

6. Predsedníčka ústavného súdu v zmysle rozvrhu práce ústavného súdu platného od 1. marca 2013 do 28. februára 2014 predložila podanie navrhovateľa podľa § 28 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) I. senátu ústavného súdu na jeho prerokovanie a rozhodnutie.

II.

7. Podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

8. Podľa § 28 ods. 1 zákona o ústavnom súde účastník konania môže vyhlásiť, že niektorého zo sudcov odmieta pre jeho predpojatosť. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli do začiatku ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť najneskôr na začiatku ústneho pojednávania. Ak dôvody, ktoré vedú k vyhláseniu o odmietnutí sudcu pre jeho predpojatosť, vznikli v priebehu prvého ústneho pojednávania, môže ju účastník konania vyhlásiť bez zbytočného odkladu. Na neskoršie vyhlásenie o odmietnutí sudcu pre predpojatosť sa neprihliada a ústavný súd už o ňom nerozhoduje. Podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu pre predpojatosť rozhodne iný senát; odmietnutý člen senátu nehlasuje. Pri rovnosti hlasov rozhoduje hlas predsedajúceho.

9. Podľa čl. IV bodu 1 rozvrhu práce na rok 2013 (platného v rozhodnom čase, pozn.) o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 28 ods. 2 zákona o ústavnom súde rozhoduje prvý senát, ak ide o sudcov štvrtého senátu.

10. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že existenciu nestrannosti sudcu treba posudzovať podľa subjektívneho hľadiska, to znamená na základe osobného presvedčenia a správania konkrétneho sudcu v danej veci a tiež podľa objektívneho hľadiska, teda zisťovaním, či sudca poskytoval dostatočné záruky, aby bola z tohto hľadiska vylúčená akákoľvek oprávnená pochybnosť (III. ÚS 16/00). Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, čo znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkovi postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ súd má právomoc o takomto práve rozhodnúť (napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 158/08).

11. Sudca ústavného súdu Ladislav Orosz k námietke predpojatosti podanej navrhovateľom uviedol:

«Z prípisu JUDr. Štefana Harabina, predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), z 9. septembra 2013 vyplýva, že svoju námietku predpojatosti proti mojej osobe odôvodňuje nasledovnými dôvodmi:

a) že som sa negatívne vyjadroval k jeho odborným schopnostiam a osobnostným vlastnostiam v čase, keď som vykonával funkciu poslanca Národnej rady Slovenskej republiky,

b) že moju nestrannosť spochybňuje aj skutočnosť, že som si podľa jeho tvrdenia mal vymyslieť nátlak na svoju osobu prostredníctvom útoku na moju manželku v súvislosti s rozhodovaním o veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) pod sp. zn. PL. ÚS 17/08 (Špeciálny súd),

c) že obsah jeho medializovaných výrokov (útokov) smerujúcich proti mojej osobe vzbudzuje vážne pochybnosti o mojej spôsobilosti rozhodovať nezaujato a nestranne aj v danej veci,

d) že 23. augusta 2013 podal proti mojej osobe trestné oznámenie súvisiace s mojím rozhodovaním o veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012, ktoré malo byť účelové v dôsledku „nevraživeho vzťahu k predsedovi Najvyššieho súdu... pričom jeho cieľom malo byť „znevážiť ho ako predsedu súdu a zároveň sa mu tým revanšovať za kritiku...“

JUDr. Štefan Harabin uplatnil v období, v ktorom pôsobím vo funkcii sudcu ústavného súdu, proti mne námietky predpojatosti vo viac ako 30 veciach vedených ústavným súdom, ktoré odôvodňuje v zásade identickým spôsobom. Keďže potreba vyjadrovať sa k týmto námietkam predstavuje vážny zásah do pracovného času sudcu, odkazujem v záujme hospodárnosti vo vzťahu k dôvodom uvedeným vyššie pod bodmi a), b) a c) na svoje predchádzajúce vyjadrenia (z ostatných najmä na moje vyjadrenie z 25. apríla 2013 k námietke uplatnenej vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 10669/2013).

Vo vzťahu k dôvodu uvedenému pod bodom d), ktorý sa v predchádzajúcich námietkach predpojatosti zatiaľ neobjavil, uvádzam nasledovné:

1. Z § 27 a § 31a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vyplýva, že v konaniach pred ústavným súdom týkajúcich sa rozhodovania o námietkach predpojatosti možno primerane použiť príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len

„OSP“). V tejto súvislosti považujem za potrebné poukázať na § 14 ods. 3 OSP, podľa ktorého dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní o iných veciach, a § 15a ods. 5 OSP, podľa ktorého, ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3 OSP, súd na námietku zaujatosti neprihliada.

2. Ustanovenia § 14 ods. 3 a § 15a ods. 5 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde vylučujú ako dôvod na pochybnosti o nepredpojatosti sudcu okolnosti, ktoré spočívajú v jeho rozhodovaní v iných veciach, teda dôvodom na moje vylúčenie nemôže byť moje rozhodovanie o veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012. Na tomto závere nemôže nič zmeniť ani skutočnosť, že JUDr. Štefan Harabin podal 23. augusta 2013 v súvislosti s rozhodnutím o označenej veci trestné oznámenie proti všetkým členom IV. senátu ústavného súdu (a teda aj mojej osobe), a to predovšetkým z nasledovných dôvodov:

a) platí prezumpcia neviny,

b) v trestnom oznámení sa vytyka zaujatie právneho názoru, čo samo osebe vylučuje trestné stíhanie sudcu ústavného súdu,

c) argumentácia JUDr. Štefana Harabina v trestnom oznámení je zjavne zavádzajúca a právne ľahko vyvrátiteľná, keďže ju zakladá na tom, že pri rozhodovaní o predmetnej veci mal IV. senát ústavného súdu postupovať podľa § 6 zákona o ústavnom súde, hoci tento postup v danom prípade nemohol uplatniť vzhľadom na skutočnosť, že sa stotožnil s právnymi názormi vyjadrenými v poslednom relevantnom náleze sp. zn. III. ÚS 212/2011 z 18. októbra 2011, t. j. nedospel k odchylnému právnemu názoru, ktorý je primárnym predpokladom postupu podľa § 6 zákona o ústavnom súde.

3. Tvrdenie JUDr. Štefana Harabina, podľa ktorého rozhodovanie členov IV. senátu ústavného súdu o veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012 malo byť účelové v dôsledku „nevraživeho vzťahu k predsedovi Najvyššieho súdu...“, pričom jeho cieľom malo byť „znevážiť ho ako predsedu súdu a zároveň sa mu tým revanšovať za kritiku...“, je vo svojej podstate nielen vykonštruované, resp. založené na jeho spôsobe uvažovania (zodpovedajúcim jeho osobnostnej výbave), ale predstavuje samo osebe aj invetivu voči mojej osobe (jednu z mnohých), ako aj ďalším členom IV. senátu ústavného súdu. Zároveň toto tvrdenie potvrdzuje zjavnú účelovosť postupu predsedu najvyššieho súdu, ktorý je motivovaný záujmom dosiahnuť permanentné vylúčovanie z rozhodovania o veciach, ktoré

sa ho priamo alebo aspoň nepriamo dotýkajú, tých sudcov ústavného súdu, u ktorých nemôže očakávať vzhľadom na ustálenosť ich právnych názorov, ktoré mu zjavne nekonvenujú, žiadnu servilnosť či inú formu ústretovosti...

Sumarizujúc môj postoj k námietkam uplatneným predsedom najvyššieho súdu v tejto veci, ako aj v ostatných veciach považujem za potrebné na jednej strane zdôrazniť, že ich podľa môjho názoru možno, vzhľadom na ich nedôvodnosť, resp. zjavnú účelovosť, hodnotiť ako učebnicový príklad zneužívania inštitútu námietky predpojatosti, ale na druhej strane musím konštatovať, že sa predsedovi najvyššieho súdu prostredníctvom nich objektívne „podarilo“ vytvoriť stav, ktorý môže vyvolávať pochybnosti o mojej spôsobilosti rozhodovať o veciach, ktoré sa ho priamo alebo nepriamo dotýkajú, nezaujato a nestranne...

Za týchto okolností nepovažujem (napriek tomu, že subjektívne sa cítim spôsobilý o predmetnej veci rozhodnúť nestranne a nezaujato) za vhodné formulovať môj jednoznačný postoj k otázke, či mám byť z rozhodovania veci vedenej pod sp. zn. IV. US 445/2013 vylúčený, a očakávam, že príslušný senát ústavného súdu objektívne a nestranne vyhodnotí všetky súvisiace skutočnosti, a na tomto základe o námietke predpojatosti racionálne a spravodlivo rozhodne.»

12. Sudkyňa Ľudmila Gajdošíková k námietke vznesenej navrhovateľom uviedla:

«1. Podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

2. Sudcu nemožno vylúčiť z dôvodu rozhodovania v iných veciach napríklad preto, lebo v inom konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhodol v neprospech účastníka, ktorý ho namieta tak, ako to bolo vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012.

Na tomto výklade sa nedá zmeniť nič ani z dôvodu, že na základe výsledku tohto konania predseda najvyššieho súdu podal trestné oznámenie; po prvé, platí prezumpcia neviny, po druhé, v trestnom oznámení sa vytýka zaujatie právneho názoru, čo je absolútne vylúčené, a, napokon, ja ako sudkyňa ústavného súdu som sa už vyjadrila, že takýto postup – trestné oznámenie považujem iba za účelový prostriedok ako dosiahnuť moje vylúčenie z vecí, ktoré sa týkajú predsedu najvyššieho súdu alebo najvyššieho súdu ako takého (pozri

moje vyjadrenie pre plénum ústavného súdu z 27. augusta 2013 vo veciach vedených pod sp. zn. PL. ÚS 93/2011, sp. zn. PL.ÚS 116/2011, sp. zn. PL. ÚS 6/2012 a sp. zn. PL. ÚS 6/2013, ktorého kópiu pripájam).

3. Vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012 mal senát IV. ÚS podľa predsedu najvyššieho súdu postupovať podľa § 6 zákona o ústavnom súde. Predseda najvyššieho súdu si však nevšimol, že senát IV. ÚS nemohol postupovať podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde. Senát IV. ÚS totiž vychádzal z prejudikatúry, ktorá vyplývala z posledného relevantného nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 212/2011 z 18. októbra 2011, pričom s právnym názorom vysloveným v tomto náleze sa senát IV. ÚS stotožnil, resp. nedospel k odchylnému právnemu názoru. Všetky ostatné rozhodnutia ústavného súdu predchádzali dátumu 18. október 2011 a nemali žiaden dopad na postup podľa § 6 zákona o ústavnom súde v konaní IV. ÚS 459/2012.

4. Navrhujem, aby sa o námietke predpojatosti vznesenej vo veci IV. ÚS 413/2013 vôbec nerozhodovalo, lebo obsahuje len skutočnosti, na ktoré sa nesmie prihliadať (postup vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012).

5. V prípade rozhodovania o námietke zaujatosti vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 413/2013 navrhujem, aby príslušný senát ústavného súdu rozhodol na základe môjho vyjadrenia pre plénum ústavného súdu, ktoré viedlo k tomu, že v pléne nevznikli žiadne pochybnosti o mojej nezaujatosti vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 6/2013.»

13. Sudca Ján Luby k námietke vznesenej navrhovateľom vo svojom vyjadrení uviedol:

«1. Podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca je vylúčený z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom konania alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nepredpojatosti.

Podľa § 31a zákona o ústavnom súde ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevyklučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) alebo Trestného poriadku.

Z § 27 a § 31a zákona o ústavnom súde vyplýva, že aj v konaniach pred ústavným súdom je nevyhnutné primerane aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho súdneho

poriadku. Je to z dôvodu, že úprava v zákone o ústavnom súde je neúplná a nereguluje všetky do úvahy prichádzajúce procesné situácie.

Podľa § 14 ods. 3 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Podľa § 15a ods. 5 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde, ak sa námietka zaujatosti týka len okolností ustanovených v § 14 ods. 3 OSP, súd na námietku zaujatosti neprihliada.

2. Citovaný § 14 ods. 3 a § 15a ods. 5 OSP v spojení s § 31a zákona o ústavnom súde vylučujú ako dôvod na pochybnosti o nepredpojatosti sudcu okolnosti, ktoré spočívajú v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Výklad týchto ustanovení je jednoznačný. Sudcu nemožno vylúčiť z dôvodu rozhodovania v iných veciach napríklad preto, lebo v inom konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhodol v neprospech účastníka, ktorý ho namieta tak, ako to bolo vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012.

Na tomto výklade sa nedá zmeniť nič ani z dôvodu, že na základe výsledku tohto konania predseda najvyššieho súdu podal trestné oznámenie; po prvé, platí prezumpcia nevinny, po druhé, v trestnom oznámení sa vytyka zaujatie právneho názoru, čo je absolútne vylúčené, a, napokon, ja ako sudca ústavného súdu som sa už vyjadril, že takýto postup – trestné oznámenie považujem iba za účelový prostriedok ako dosiahnuť moje vylúčenie z vecí, ktoré sa týkajú predsedu najvyššieho súdu alebo najvyššieho súdu ako takého (pozri moje vyjadrenie pre plénum ústavného súdu z 27. augusta 2013 vo veciach vedených pod sp. zn. PL. ÚS 93/2011, sp. zn. PL. ÚS 116/2011, sp. zn. PL. ÚS 6/2012 a sp. zn. PL. ÚS 6/2013, ktorého kópiu pripájam).

3. Vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012 mal senát IV. ÚS podľa predsedu najvyššieho súdu postupovať podľa § 6 zákona o ústavnom súde. Predseda najvyššieho súdu si však nevšimol, že senát IV. ÚS nemohol postupovať podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde. Senát IV. ÚS totiž vychádzal z prejudikatúry, ktorá vyplývala z posledného relevantného nálezu ústavného súdu sp. zn. III. ÚS 212/2011 z 18. októbra 2011, pričom s právnym názorom vysloveným v tomto náleze sa senát IV. ÚS stotožnil, resp. nedospel k odchylnému právnemu názoru. Všetky ostatné rozhodnutia ústavného súdu

predchádzali dátumu 18. október 2011 a nemali žiaden dopad na postup podľa § 6 zákona o ústavnom súde v konaní vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012.

4. Ak sa v námietke zaujatosti uvedú len okolnosti ustanovené v § 14 ods. 3 OSP, neprihliada sa na ne, t. j. platí fikcia, ako keby námietka nebola vznesená, ale len pokiaľ ide o takéto skutočnosti.

Z toho dôvodu navrhujem, aby sa o námietke predpojatosti vznesenej vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 445/2013 vôbec nerozhodovalo, lebo obsahuje len skutočnosti, na ktoré sa nesmie prihliadať (postup vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 459/2012).

5. Kvôli úplnosti dodávam, že z dôvodov uvedených v mojom (už spomenutom) vyjadrení pre plénum ústavného súdu, ktoré pripájam k tomuto vyjadreniu a ktoré viedlo k tomu, že v pléne nevznikli žiadne pochybnosti o mojej nezaujatosti vo veci vedenej pod sp. zn. PL. ÚS 6/2013, navrhujem, aby v prípade rozhodovania o námietke zaujatosti vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 445/2013 príslušný senát ústavného súdu rozhodol, že nie som vylúčený z prerokúvania a rozhodovania tejto veci.»

14. Hoci sa úprava vylúčenia sudcu v základných rysoch zhoduje s úpravou obsiahnutou v iných procesných predpisoch, v jednotlivých typoch konania pred ústavným súdom však môžu nastať situácie, na ktoré nemožno celkom mechanicky aplikovať poňatie neustrannosti a nepredpojatosti, tak ako je uplatňované (i) v konaniach, ktorých predmetom je ochrana individuálnych subjektívnych práv (tak to je napr. pri abstraktnej kontrole právnych noriem), alebo (ii) v konaniach, kde je postavenie účastníka konania (jeho zástupcu) iné ako v klasickej procesnej schéme účasti (pozri napr. § 21 ods. 1, 3 a 4, § 49 a § 51 zákona o ústavnom súde).

15. Sťažovateľ v podanej sťažnosti namieta porušenie bližšie označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 M Cdo 16/2010 a jeho uznesením z 25. apríla 2012, ktorého predmetom bolo rozhodovanie o dovolaní. Z tohto pohľadu je potrebné vnímať aj oprávnenie „zástupcu účastníka“ podať námietku predpojatosti proti vec prerokovávajúcim sudcom ústavného súdu vo veci vedenej pod sp. zn. IV. ÚS 413/2013, najmä pokiaľ ide o dôvody uvádzané v tejto námietke. Postavenie predsedu najvyššieho súdu JUDr. Štefana Harabina v konaní pred ústavným súdom

vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 413/2013, ktorého osoby sa námietky predpojatosti uvedené v podaní navrhovateľa výlučne týkajú, je prima facie iné/slabšie, ako je postavenie vec prerokovávajúceho senátu najvyššieho súdu (o ktorého vec v skutočnosti ide) alebo ako je postavenie priamych účastníkov uvedeného konania pred všeobecným súdom. Za takejto situácie spravidla nemôže obstať námietka predpojatosti vznesená predsedom najvyššieho súdu, ktorá sa týka výlučne vzťahu namietaných sudcov ústavného súdu k osobe predsedu najvyššieho súdu; osoba predsedu najvyššieho súdu totiž nie je účastníkom pôvodného pred ústavným súdom napadnutého konania, pričom podané námietky neobsahovali také skutočnosti, ktoré potencionálne mohli nejakým spôsobom súvisieť s predpojatosťou sudcov Ladislava Orosza, Ľudmily Gajdošíkovej a Jána Lubyho (členov IV. senátu) vo veci ústavného prieskumu postupu najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 M Cdo 16/2010 a jeho uznesením z 25. apríla 2012.

16. Po preskúmaní podnetu navrhovateľa I. senát ústavného súdu nezistil také skutočnosti, ktoré by podľa § 27 ods. 1 zákona o ústavnom súde viedli k vylúčeniu uvedených sudcov z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 413/2013. Ústavný súd aj v iných prípadoch nepripustil námietky navrhovateľa podobného charakteru (III. ÚS 30/2012, III. ÚS 560/2011, III. ÚS 501/2011, I. ÚS 622/2012, I. ÚS 36/2013). Výrokom svojho rozhodnutia preto vyslovil, že sudcovia ústavného súdu Ladislav Orosz, Ľudmila Gajdošíková a Ján Luby nie sú vylúčení z výkonu sudcovskej funkcie v konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. IV. ÚS 413/2013.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. novembra 2013